

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Датум 21. мај 2013.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ
ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовао комисију</p> <p>Одлуком на седници одржаној 26. фебруара 2013. Научно-наставног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду образована је комисија за оцену подобности докторанта Данијеле Бабић теме докторске дисертације под називом „Темпорална детерминација у реченичним комплексима са временском клаузом у шведско-и српском језику“.</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Др Зорица Ковачевић, доцент (датум избора у звање доцента 27.11.2012.), ужа научна област Скандинавистика, предмет Скандинавистика, Филолошки факултет Универзитета у Београду2. Др Слободан Грубачић, професор-емеритус (година избора у звање професора-емеритуса 2011.), ужа научна област Германистика, предмет Немачка књижевност, Универзитет у Београду3. Др Јасмина Московљевић Поповић, ванредни професор (датум избора у звање ванредног професора 18.11.2008.), ужа научна област Општа лингвистика, предмет Општа лингвистика, Филолошки факултет Универзитета у Београду4. Др Анете Ђуровић, ванредни професор (датум избора у звање ванредног професора 27.11.2012.), ужа научна област Германска филологија, предмет Немачка граматика, Филолошки факултет Универзитета у Београду
II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА
<p>Данијела Бабић рођена је 14. априла 1974. године у Трстенику. На Групи за скандинавске језике и књижевност дипломирала је 1997. године. Постдипломске студије (смер Наука о језику) окончала је 2004. године одбравивши магистарски рад под називом <i>Глаголски вид у шведском језику и његови еквиваленти у српском језику</i>.</p> <p>Кандидаткиња је на Филолошком факултету Универзитета у Београду, на Групи за скандинавске језике и књижевност, запослена од 1998. године, прво као сарадница на пројекту, а од 2000. до 2005. године као асистент-приправник. На месту асистента кандидаткиња је радила од 2005. до 2012. године, а од 2012. године обавља посао вишег лектора за шведски језик на Групи за скандинавске језике и књижевност.</p>

Данијела Бабић је у току додипломских и постдипломских студија у више наврата боравила у Шведској на стручном усавршавању (1997. Народни универзитет *Valla*– летња школа шведског језика; 1999-2000 Мелардаленска висока школа у Вестеросу – једносеместралне студије скандинавистике за стране студенте; 2001. Народни универзитет *Västerhaninge*– летњи течај за наставнике шведског језика; 2004. Народни универзитет *Billströmska*– летњи течај за наставнике шведског језика).

Кандидаткиња је учествовала у организацији и реализацији више пројеката на Групи за скандинавске језике и књижевност (*Преводилачки портал*, виртуална преводилачка радионица (од 2008. надаље), стручни семинар *Шведска књижевност у преводу* (2009), међународни преводилачки пројекат и скуп *Шведски сто – шта се то крчка у шведској књижевној кухињи*, као део пројекта *Гласови Шведске* којим се Шведска представила на Београдском сајму књига 2010. године.)

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Магистарски рад:

Бабић, Данијела (2004). Глаголски вид у шведском језику и његови еквиваленти у српском језику, (необјављен магистарски рад). Филолошки факултет Универзитета у Београду

Научни радови:

- 1) Бабић, Данијела (2012). Симултаност два тренутка – о једном типу временских реченица. *Анали Филолошког факултета*, 24/1: 235-249.
- 2) Глаголски вид у шведском и његови еквиваленти у српском језику. („Анали филолошког факултета“, рад предат 2012. године и по одобрењу уредништва прихваћен за штампу)

Излагања на научним и другим скуповима:

- 1) Бабић, Данијела. (2012). Реченични адвербијал *VÄL* у шведском језику и његови српски еквиваленти. *ALT4*, Универзитет у Београду (12-14. 10. 2012.)
- 2) Шведска – FAQ. (2007). Предавање изложено на скупу поводом тридесете годишњице Групе за скандинавистику, Филолошки факултет Универзитета у Београду
- 3) *Svengelska*. (2004). Предавање изложено на скупу Недеља нордијске културе, Филолошки факултет Универзитета у Београду

Преводи:

Са шведског на српски језик

Лагерквист, Пер. (2002). Херојева смрт. У: Књижевна реч, бр. 518.

Манкел, Хенинг. (2011). Пета жена. Нови Сад: Чаробна књига.

Саднберг-Сем, Стив. (2010). Убоги у Лођу. Нови Сад: Чаробна књига.

Stieg Larsson: *Luftslottets sprängdes*, („Кула од карата“, Чаробна књига, 2009), заједнички превод са Доријаном Хајдуом и Зорицом Манчић

Stieg Larsson: *Flickans omlekt medelden*, („Девојчица која се играла ватром“, Чаробна књига, 2009), заједнички превод са Доријаном Хајдуом и Зорицом Манчић

Stieg Larsson: *Mäns omhatarkvinnor*, („Мушкарци који мрзе жене“, Чаробна књига, 2009), заједнички превод са Доријаном Хајдуом и Зорицом Манчић

Са енглеског на српски језик

Фајст, Рејмонд Е. (2009). Принц крви. Лагуна.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидат мр Данијела Бабић испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА НАПОМЕНА: -

За ментора је предложена др **Зорица Ковачевић (рођ. Манчић)**, доцент Филолошког факултета у Београду, Катедра за Германистику.

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.

- 1) О неким значењским разликама између локативних предлога *I* и *PÅ* у шведском језику и локативних предлога *У* и *НА* у српском / Зорица Манчић // *Philologia* : научно-стручни часопис за језик, књижевност и културу. – Београд, 2004. – бр. 2., стр. 25-32
- 2) Андерсен – превод, прерада, адаптација / Зорица Манчић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – Нови Сад : Матица српска, 2007. – Књига педесет пета, Свеска I, стр. 27-40
- 3) *Phraseologismen mit der somatischen Komponente Kopf im Deutschen und huvud im Schwedischen* / Анете Ђуровић, Бранислав Ивановић и Зорица Манчић // XXV међународни знанствени скуп Актуална истраживања у примијењеној лингвистици – Осијек : 2011.
- 4) Неке фонетске специфичности фразеолошких формата у немачком и шведском језику/Бранислав Ивановић, Маја Матић и Зорица Ковачевић // *ALT4*, (14-16. 10. 2012), Филолошки факултет Универзитета у Београду (конференцијски рад предат за зборник радова и прихваћен по одобрењу уредништва зборника)
- 5) Формална и семантичка обележја компадративних фразеологизама у немачком, норвешком и шведском језику: неки од изазова преводне еквиваленције/Зорица Ковачевић, Бранислав Ивановић и Софија Биланција // Међународни интердисциплинарни скуп „Језик, књижевност, култура – стање и тенденције на почетку XXI вијека – Нови Пазар : 2012.
- 6) Вантекстуални фактори у новијим транслатолошким студијама / Зорица Ковачевић // Међународни скуп Преводаштво и друштво. Удружење научних и стручних преводаца Србије – Београд : 2012.

Комисија сматра да др **Зорица Ковачевић** испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област Скандинавистика.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. формулације назива тезе
(наслова)

Комисија закључује да је радни назив тезе „Темпоралнадетерминацијау реченичним комплексима са временском клаузом у шведскоми српском језику“прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. предмета (проблема)
истраживања

Опис теме:

Предмет истраживања представља темпорална детерминација у сложеним реченичним комплексима са интегрисаном временском клаузом у шведском и српском језику, с тежиштем на идентификовању, испитивању и упоређивању темпоралних односа који се у шведским и српским реченичним комплексима са интегрисаном временском клаузом успостављају између супраординиране и временске реченице.

Комисија закључује да предложени предмет истраживања у потпуности задовољава критеријуме својом сложености, актуелношћу и значајем у областима дисертације.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидат је приложио библиографију од 50 библиографских јединица релевантних за истраживање. Овде наводимо јединице најзначајније за истраживање:

1. Antić, I. (2001). *Vremenska rečenica*. Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.
2. Antić, I. (1998). Sistem temporalnih veznika u standardnom srpskom jeziku, *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 27/2, 205–213.
3. Antić, I. (2000). Aspekatska vrednost predikacije s faznim/modalnim glagolom na primeru rečenice s temporalnom klauzom, *Južnoslovenski filolog*, 56/1–2, 93–101.
4. Babić, D. (2004). *Glagolski vid u švedskom jeziku i njegovi ekvivalenti u srpskom jeziku*. (neobjavljen magistarski rad). Filološki fakultet, Beograd.
5. Blühdorn, H. (2008). On the syntax and semantics of sentence connectives. Dostupno na: www.ids-mannheim.de/gra/texte/blu_connectives.pdf [11.09.2012].
6. Burzan, M. (1985). Predikacija u srpskohrvatskim i mađarskim temporalnim rečenicama. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 15/1, 189–201.
7. Comrie, B. (1985). *Tense*. Cambridge: Cambridge University Press.

8. Comrie, B. (1976). *Aspect*. Cambridge: Cambridge University Press.
9. Declerck, R. (1997). *When-Clauses and Temporal Structure*. London and New York: Routledge Studies in Germanic Linguistics.
10. de Swart, H. (2010). Circonstantiels temporels et aspect verbal: interactions dans les contextes épisodiques et habituels. In Nelly Flaux, Dejan Stosic, Co Vet (eds.), *Interpréter les temps verbaux* (pp. 83–105). Bern: Peter Lang.
11. Engelberg, S. (1999a). The magic of the moment – What it means to be a punctual verb. In S. S. Chang, L. Liaw & J. Ruppenhofer (eds.), *Proceedings of the Twenty-Fifth Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society* (pp. 109–121). Berkeley: Berkeley Linguistics Society.
12. Engelberg, S. (1999b). ‘Punctuality’ and Verb Semantics. In J. Alexander, N-R. Han & M. Minnick Fox (eds.), *Proceedings of the 23rd Annual Penn Linguistics Colloquium. University of Pennsylvania Working Papers in Linguistics, Vol. 6.1.* (pp. 127–140). Philadelphia: Penn Linguistics Club.
13. Engelberg, S. (2000). Verb Meaning as Event Structure. In: Alan K. Melby & Arle R. Lommel (eds.), *LACUS Forum XXVI. The Lexicon* (pp. 257–268). Fullerton, CA: LACUS.
14. Glasbey, S. (2004). Event Structure, Punctuality and ‘When’. *Natural Language Semantics*, 12, 191 – 211.
15. Golden, A. et al. (1998). *Norsksomfremmedspråk. Grammatikk*. Oslo: Universitetsforlaget.
16. Golić, L. (1994). Neki od pokazatelja anteriorne vremenske rečenice. *Suvremena lingvistika*, 20/38, 35–48.
17. Grickat, I. (1998). Potencijal u službi iskazivanja habitualnosti. *Južnoslovenski filolog*, 54, 35–40.
18. Hall, D. P. & I. Caponigro (2010). On the semantics of temporal *when*-clauses. In N. Li & D. Lutz (eds.), *Proceedings SALT, 20* (pp. 544–563). Ithaca, NY: Cornell University.
19. Hilpert, M. (2006). A synchronic perspective on the grammaticalization of Swedish future constructions, *Nordic Journal of Linguistics*, 29.2, 151–172.
20. Hitzeman, J. (1991). Aspect and Adverbials. In *Proceedings of SALT I, Cornell Working Papers in Linguistics 10*, (pp. 107–125). New York: Cornell University.
21. Holmes, P. and I. Hinchliffe (1994). *Swedish: A Comprehensive Grammar*. London: Routledge.
22. Ivić, M. (2001). O tzv. „vidskim parnjacima“ iz novog ugla. U *Red reči* (pp. 62–67). Beograd: Biblioteka XX vek.
23. Ivić, M. (2001). Jedno davno postavljeno pitanje: znače li *otkad* i *otkako* isto? *Red reči* (pp. 87–92). Beograd: Biblioteka XX vek.
24. Johnston, M. (1994). The Role of Aspect in the Composition of Temporal Adverbial Clauses with Adverbs of Quantification. In *Proceedings of the 25th Meeting of the North-Eastern Linguistics Society (NELS)*. Amherst: GLSA, Umass.

25. Jörgensen, N. and J. Svensson (1986). *Nusvenskgrammatik*. Malmö: GleerupsFörlag.
26. Kovačević, M. (1988). *Uzročno semantičko polje*. Sarajevo: Svjetlost.
27. Kovačević, M. (2010). Složena rečenica s vremenskom zavisnom rečenicom u značenju posteriornosti, *Srpski jezik*, XV, 77–103.
28. Lindström, J. And C. Wide (2001). Perfekt med explicit dåtidsbestämning. *Svenskans beskrivning*, 24, 153 – 166.
29. Lindvall, A. (1997). Aspect marking and situation types in Greek, Polish and Swedish. *Working Papers*, 46, 197–216.
30. Milošević, K. (1982). Uloga glagolskih oblika u složenoj rečenici sa temporalnom klauzom u savremenom srpskohrvatskom jeziku. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 11/2, 125–137.
31. Milošević, K. (1985). Aspektualno-temporalne konfiguracije u sistemu složenih rečenica sa kauzalnom klauzom u srpskohrvatskom jeziku. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 14/2, 21–35.
32. Moskovljević, J. (1998). Parametri od značaja za leksičko-sintaksičku supkategorizaciju glagola u srpskom jeziku. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 27/2, 125–135.
33. Novakov, P. (1998). Jedna reinterpretacija kategorije glagolskog vida. *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku*, 41/2, 134–139.
34. Novakov, P. (2005). *Glagolski vid i tip glagolske situacije u engleskom i srpskom jeziku*. Novi Sad: Futura Publikacije.
35. Pekba, T. P. (2006), Connecteurs temporels et relation de simultanéité: *en même temps que* et l'expression de la relation de cooccurrence. *Nouveaux cahiers de linguistique française*, 27, 181–195.
36. Piper, P. (2001). *Jezik i prostor*. Beograd: Biblioteka XX vek.
37. Piper, P. et al. (2005). *Prilozi gramatici srpskoga jezika – sintaksa savremenoga srpskog jezika, prosta rečenica*. Beograd: Institut za srpski jezik SANU.
38. Popović, Lj. (2008). Izražavanje aspektualnog značenja prospektivnosti u slovenskim jezicima. *Zbornik Matice srpske za slavistiku*, 73, 297–314.
39. Radovanović, M. (1990). O „narativnim“ glagolskim oblicima. U *Spisi iz sintakse i semantike* (pp.167–182). Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića/Novi Sad: Dobra vest.
40. Radovanović, M. (1990), O pluskvamperfektu. U *Spisi iz sintakse i semantike* (pp.183–199). Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića/Novi Sad: Dobra vest.
41. Rothstein, B. (2004, January). Where anteriority is located in the German and Swedish perfect. *Proceedings of the 20th Scandinavian Conference of Linguistics*, 19. Dostupno na: <http://www.ling.helsinki.fi/kielitiede/20scl/Rothstein.pdf> [20.11.2012]
42. Ružić, V. (2010). O klasifikaciji zavisnih rečenica u srpskom jeziku. *Srpski jezik*, XV, 105–119.
43. Savić D. M. (1985). Prošlo vreme u funkciji davnaprošlog vremena u savremenom

- srpskohrvatskom jeziku. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 14/2, 59–65.
44. Savić, S. (1985). Iz pragmatike glagolskih oblika u srpskohrvatskom jeziku: Upotreba prezenta i perfekta u pripovedanju. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 14/2, 87–95.
45. Smith, N. (1990). Observations on the pragmatics of tense. *University College London Working Papers in Linguistics*, 2, 82–94.
46. Stanković, B. (1985). Asindetske rečenice sa uslovnim i vremenskim značenjem u srpskohrvatskom i ruskom jeziku. *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 15/1, 179–187.
47. Tanasić, S. (2009). Vremenska odredba zavisne vremenske rečenice u savremenom srpskom jeziku. *Južnoslovenski filolog*, 65, 109–119.
48. Teleman, U. (1999). *Svenska Akademiens grammatik*. Stockholm: Svenska Akademien.
49. Vikner, C. (2004). The Semantics of Scandinavian ‘when’-clauses. *Nordic Journal of Linguistics*, 27/2, 133–167.
50. Vikner, S. (2003). Tempus som tre uafhængige træk. *Tidsskrift for Sprogforskning*, 1/1, 89–104.

4. циљеви истраживања

Циљеви

Примарни циљ истраживања јесте да се кроз испитивање темпоралних односа који се у реченичним комплексима са интегрисаном временском клаузом успостављају између супраординиране и временске клаузе пружи детаљнији увид у сложену проблематику темпоралне детерминацијеу датим комплексима, те да се кроз контрастивну анализу примера реченичних комплекса у шведском и српском језику истакну сличности и разлике у манифестовању семантичке категорије темпоралности у овом типу синтаксичке структуре у датим језицима.

Хипотезе

У раду се полази од хипотезе да за успостављање темпоралне детерминације у комплексима у оба језика одговара темпорални везник путем ког је временска клауза интегрисана у комплекс, а да за манифестовање специфичног типа темпоралне детерминације у оквиру комплекса одговарају темпорални везник, те тип ситуације, аспектска значења, као и поједина глаголска времена које предикације главне и временске реченице као чланова комплекса исказују.

5. очекивани резултати

Очекује се да истраживање пружи увид у типове темпоралне детерминације који се манифестују у реченичним комплексима са интегрисаном временском клаузом, да

укажена језичке чиниоце (синтаксичке и лексичке формалне јединице) одговорне за темпоралну детерминацију у датим комплексима у шведском и српском језику, те да се кроз контрастивну анализу датих комплекса у ова два структурно различита језика пружи допринос како контрастивним тако и типолошким те општелингвистичким истраживањима.

6. план рада

Рад ће указати на постојање два типа темпоралне детерминације – екстерне темпоралне детерминације, која подразумева временско позиционирање реченичног комплекса у односу на екстерно време (референтну тачку на временској оси), те интерне темпоралне детерминације, која у најопштијим цртама подразумева временско позиционирање супраординиране реченице у односу на интерно време комплекса, тј. временски оквир комплекса задат временском клаузом. Кандидаткиња ће се у раду осврнути на екстерну темпоралну детерминацију како би сеистакао значај категорије глаголског времена као чиниоца пресудног за овај тип темпоралне детерминације те указало на сличности и разлике у успостављању и манифестовању екстерне темпоралне детерминације у реченичним комплексима са интегрисаном временском клаузом у шведском и српском језику, док ће тежиште рада представљати испитивање интерне темпоралне детерминације, тј. испитивање темпоралних односа који се у реченичним комплексима са интегрисаном временском клаузом успостављају између супраординиране и временске клаузе. У раду ће бити представљени семантичкитипови интерне темпоралне детерминације – темпорална локализација и темпорална квантификација, као и њихови подтипови – симултаност, антериорност и постериорност, односно ингресивност, терминативност и учесталост. Приликом испитивања сваког типа интерне темпоралне детерминације утврђиваће се који језички чиниоци (попут темпоралног везника, типа ситуације, аспектског значења, глаголског времена) одговарају за њихово манифестовање у комплексима, при чему ће кандидаткиња покушати да утврди и то колики појединачни удео сваки од ових чинилаца има у манифестовању специфичних типова интерне темпоралне детерминације.

7. методе истраживања

Сваки од типова интерне темпоралне детерминације биће представљен кроз примере реченичних комплекса са интегрисаном временском клаузом у шведском језику, указујући при том на синтаксичко-семантичке карактеристике датих комплекса. Ови комплекси биће потом упоређени са својим српским преводним еквивалентима. Приликом упоређивања примера комплекса на шведском језику и њихових српских преводних еквивалената указиваће се на поља разликажења односно преклапања у успостављању и манифестовању интерне темпоралне детерминације у шведском и српском језику. Грађу на шведском језику представљаће корпус релевантних реченица у савременом шведском језику ексцерпираних из савремених шведских књижевних дела која постоје у преводу на српски језик, затим из дела на шведском језику која још увек нису преведена на српски језик, те из одговарајућих електронских корпуса шведског језика. Грађу на српском језику чиниће преводни еквиваленти ексцерпираних шведских реченица. Преводни еквиваленти реченица из дела која не постоје у преводу на српски

језик, као и реченица из електронских корпуса шведског језика биће дати у нашем преводу или у преводу колега скандинависта, док ће еквиваленти реченица ексцерпираних из шведских дела преведених на српски језик бити навођени у оном облику у ком постоје у преводима, с тим што ће бити ревидирани онде где се евентуално покажу неадекватнима. Осим реченица из ових извора, део грађе, чиниће реченице ексцерпиране из граматика савременог шведског језика, те мањи број реченица које ће због потреба рада бити неопходно конструисати. Овакав приступ грађи требало би да омогући поуздану и обухватну основу за испитивање дате проблематике у оба језика.

У синтаксичком делу рада истраживање ће се заснивати на структуралистичком приступу, док ће окосницу рада чинити семантичка анализа језичких чинилаца (синтаксичких и лексичких формалних јединица) одговорних за специфично манифестовање интерне темпоралне детерминације, делом базирана на компонентној анализи предикација са тежиштем на њиховим темпоралним дистинктивним обележјима.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

КАНДИДАТА: мр Данијеле Бабић

НАПОМЕНА: -

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је **мр Данијела Бабић** **подобна** за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема **подобна** за израду докторске дисертације у области **скандинавистика, синтакса шведског језика, синтакса српског језика, реченична семантика**.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је **др Зорица Ковачевић** **подобана** за **ментора** предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата **мр Данијеле Бабић** и предложене теме докторске дисертације **„Темпорална детерминација у реченичним комплексима са временском клаузом у шведској српској језику“** а да се за ментора именује **др Зорица Ковачевић**, доцент Филолошког факултета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА
КОМИСИЈЕ

1. _____
Др Зорица Ковачевић, доцент, Филолошки факултет Универзитета у Београду
2. _____
Др Слободан Грубачић, професор-емеритус, Универзитет у Београду
3. _____
Др Јасмина Московљевић Поповић, ванредни професор, Филолошки факултет
Универзитета у Београду
4. _____
Др Анете Ђуровић, ванредни професор, Филолошки факултет Универзитета у
Београду